

رویکردی تحلیلی به مطلوبیت فضایی و تاثیر آن بر ارتقاء کیفیت آموزشی (با تاکید بر فضای سبز و طراحی منظر)

رویا نوبخت*

۱- کارشناس ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب، تهران، ایران.
Nosratlab@yahoo.com

چکیده

امروزه در طراحی فضاهای آموزشی به جنبه‌های روحی و روان شناسانه ی محیط توجه بسیار می‌شود. روانشناسی محیط شاخه‌ی جدیدی است که بر طراحی قرارگاه‌های رفتاری تاکید بسیار دارد و بر آن است که قرارگاه آموزشی باید به گونه‌ای طراحی شود که فرآیند یادگیری را تسهیل و خوش آیند نماید. متأسفانه اغلب محیط‌های دانشگاهی ما متناسب با ویژگی‌های رفتاری و ارتقاء کیفیت محیط طراحی نشده است. در این پژوهش به بررسی و ارزیابی فضاهای سبز به عنوان یکی از موثرترین معیارهای مولفه‌ی کالبدی در جهت ارتقاء کیفیت و مطلوبیت فضایی محیط‌های تحصیلی دانشگاهی به منظور بالا بردن شرایط محیطی موثر بر کیفیت آموزش پرداخته شده است. بررسی و ارزیابی این معیارها در جهت بهبود و ارتقاء فضای آموزشی بسیار مهم است. ایجاد احساس تعلق به مکان و علاقه‌مندی به فراگیری از عوامل موثر در پیشرفت تحصیلی و افزایش راندمان تحصیل است. روش تحقیق استفاده شده در این پژوهش در مباحث نظری توصیفی بوده و سپس با رویکردی تحلیلی و مقایسه‌ای با استفاده از نظریات کاربران فضا استنتاج نهایی و معیارهای مطلوبیت فضایی دسته‌بندی و ارزش‌گذاری شده‌اند در این راستا به مقایسه‌ی تطبیقی چند نمونه محیط دانشگاهی برخی واجد فضای سبز مطلوب و برخی فاقد کیفیت‌های محیطی مد نظر پرداخته شد و با دانشجویان دو گروه نمونه‌های موردی پرسشنامه صورت پذیرفت نتیجه آنکه بین نحوه‌ی اظهار نظر و احساس تعلق دو گروه دانشجویان تفاوت معنا داری موجود بوده است بدین معنی که دانشجویان برخوردار از محیط آموزشی مطلوب و واجد فضای سبز طراحی شده مناسب، نگرش و دیدگاه مثبت و احساس تعلق بیشتری نسبت به محیط آموزشی خود داشته‌اند و دارای احساس انگیزش بیشتری نسبت به دانشجویان محروم از چنین امکاناتی بوده‌اند.

واژه‌های کلیدی: روان شناسی محیط، کیفیت آموزشی، مطلوبیت فضایی، احساس تعلق به مکان، فضای سبز، طراحی منظر.